Ч. 305 (14.202). Львів, четвер 14. листопада 1935. Poсztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих країх по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий директоріят Клайпеди.

ВЕЛИКЕ НЕГОДУВАННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 13. 11. ПАТ. З Ковна повідомляють: губернатор Клайпеди Куркавскас доручив послові до клайпедського соймику Борхертасові створити новий директоріят. Борхертас належить до групи литовських послів у соймику. Вчора він розпочав наради з представниками всіх фракцій.

БЕРЛІН, 13. 11. ПАТ. Вістка про доручення Борхертасові створити новий директоріят викликала сильну реакцію в берлінських політичних колах. Ця номінація була мабуть несподіванкою, бо до останніх днів здогадувались, що головство клайпедського директоріяту доручать одному з членів німецької фракції соймику. Німецьке інформаційне бюро називає цю номінацію новим визовом всього клайпедського населення, що яскраво суперечить запевненням литовського уряду і міністра Лазорайтіса. Литовський уряд не хоче допустити до того, щоб перевести постанови статуту. Треба підождати, яке становище займуть у цьому випадку великодержави-сигнатарі.

Борхертаса окреслюють у Берліні, як відомого екстреміста і фанатичного литовського політика. Давніше він був членом клайпедського директоріяту й директором порту.

Також гостро виступає німецька преса проти рішення литовського уряду вислати до Клайпеди відділ, з 62 людей, литовської поліції, твердячи, що це нарушення клайпедського статуту.

БЕРЛІН, 13. 11. ПАТ. З Клайпеди повідомляють: Німецькі кола думають, що доручення Борхертасові створити новий директоріят Клайпеди є суперечне з клайпедським статутом і присудом Гаського Трибуналу з 11. серпня 1932. Здається, що литовському урядові йде про нову проволоку у створенні директоріяту, щоб пересвідчитись, яке становище займуть сигнатарі конвенції.

Абисинці підготовляються до великої битви.

Останні вістки з Африки.

З ПОМІЧЮ РАНЕНИМ АБІСИНЦЯМ.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. В суботу їде до Абісинії призначений до Гаррару перший полевий шпиталь, що його зорґанізував британський Червоний Хрест. Персонал складатиметься з 7 лікарів і санітетів. Місія бере зі собою 16 вантажних авт та велику кількість ліків і перевязок. Менший відділ Червоного Хреста спрямують на північний фронт, до провінції Тіґре.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗАКУПИ ВЕРБЛЮДІВ.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Італійці купили в Арабії, що є під впливами Ібн Савда, 18.000 верблюдів по 18 англійських фунтів у золоті за штуку. Дотеперішня ринкова ціна була 5 паперових фунтів. Такі поважні закупи верблюдів вказують на те, що італійці хочуть оживити свою акцію на пустинних теренах Абісинії.

ДВА АБІСИНСЬКІ УСПІХИ.

ПАТ оголошує такий комунікат про положення на абісинських фронтах:

Згідно з вістками з англійських джерел абісинці твердять, що мали два успіхи на північнім і південнім фронті та нанесли італійцям поважні втрати. На північному фронті мабуть віднесли побіду у зударі з італійськими відділами на південь від ріки Такасе.

В Огадені біля Анналє сильна кольона змоторизованих італійських військ заскочила абісинські відділи. Абісинці, озброєні тільки у кріси, після завзятого бою унерухомили 4 танки і шість панцирних авт, що потім попали їм у руки. В битві згинуло шість італійських старшин та багато італійських вояків, що були приділені до тубильчих формацій. Ті, що залишились живими, втікли. Битва під Анналє потверджує вістку, що кольони змоторизованих італійських військ найшлись таки біля Даґґабуру, на північ від Сассанабе. Завданням цих кольон було перетяти шлях караван з Бербера до Гаррару.

З італійських джерел повідомляють, що в околицях Сассабанеґ прийшло до бунту серед місцевого мусулманського населення. Цей бунт здавили, притім мабуть розстріляли 50 осіб.

Кореспондент „Стампи“ повідомляє, що через Берберу приїхало на південний фронт 12 британських старшин з генерального штабу, що мають бути безінтересовними дорадниками при абісинських військах.

На оґаденський фронт вислали поважні абісинські сили під командою дедзаза Амде. До Гаррару привезли багатьох абісинських вояків, ранених підчас бомбардування італійськими літаками абісинських позицій.

ІТАЛІЯ СКРІПЛЮЄ СВОЇ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ В АФРИЦІ.

НЕАПОЛЬ, 13. 11. ПАТ. Пароплав „Італія“ вирушив до Массауа, забираючи на своїм покладі 50 старшин, 1200 вояків і легкі вантажні авта. На покладі корабля „Калябрія“ приїхало зі Східної Африки 1000 робітників на відпочинок. Після відпустки вони знову вернуться до Африки.

АБИСИНЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВЕЛИКОЇ БИТВИ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Французькі джерела повідомляють, що абісинська армія підготовляється до поважної битви з ворогом. В околиці Амба Аляґі італійські летуни ствердили приявність камуфльованих наметів, що вказує на те, що абісинці хочуть скрити перед італійцями рухи своїх військ. До поважнішого зудару прийде в найближчих тижнях. На південнім фронті, де скінчилися дощі, воєнні дії вповні розвинулись. На східнім фронті італійці хочуть здобути долину ріки Гаваш та залізницю Джібуті—Аддіс-Абеба. Італійці хотіли би злучити свої армії, що йдуть з Еритреї і Сомалі, в Діредауа. Але якраз там, в околиці озера Арамия абісинці збирають свої сили. В султанаті Аусса італійці далі намагаються зєднати собі султана Іаю. Від висліду цих намагань у великій мірі залежить успіх італійської акції в долині ріки Гаваш.

СКІЛЬКИ АБИСИНЦІВ Є НА ФРОНТАХ?

РИМ, 13. 11. ПАТ. Італійські війська на північнім фронті є тепер у віддалі 12 км. від Макале. Плоскозгіря Тембієн перешукали італійські стежі та не найшли ніде ворога. „Пополо ді Рома“ обчислює, що абісинці мають на північнім фронті 180.000 вояків, на південнім 60.000, крім цього мають резервову 40.000-ну армію.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. До Гаррару приїхав єгипетський князь Дауд з 17 лікарями. Князь Дауд орґанізує полевий шпиталь на оґаденськім фронті.

В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!

Польський бюрократичний апарат та українці.

Львів, 13. листопада 1935.

У звязку з буджетовою ситуацією держави консервативний „Час“ і проурядовий „Курієр Поранни“ помістили кілька статтей на темуподешевіння та удосконалення державної адміністрації, бо без цього неможлива тривка направа скарбу. „Час“ вважає необхідним цілковито змінити дотеперішню персональну політику, добачуючи в персональних бюрах кожного міністеріяльного ресорту гніздо пануючого тепер протекціонізму. А цей протекціонізм утруднює реалізацію засади: відповідна людина на відповідному місці. Бажаючи направити лихо, „Час“ пропонує змінити обсаду і політику персональних бюр та радить дати можливо найбільшу свободу у доборі персоналу відповідальним керманичам тих або інших відділів в установах. Думаємо, що ці проєктовані заходи є паліятивами та мало змінили би відносини, бо замісць одних, повстали би інші гнізда протекціонізму.

Глибше підходить до справи „Курієр Поранни“. Він ставить тезу, що удосконалення та подешевіння адміністрації тісно залежить від вибору засади, на якій хочемо оперти відношення адміністрації до поодиноких громадян. „Тут до вибору є дві засади“. Перша виходить із засновку, що громадянин є людиною чесною, льояльною та працьовитою. Друга ставить протилежну діягнозу“.

Для кожного ясно, що теперішня адміністрація своєю системою контролі не виражує ніякого довіря до громадянина.

Автор вказує, що сучасна адміністраційна система є дуже коштовна, крім того морально шкідлива, бо не може відограти ніякої виховної ролі — в житті держави та народу. Існування теперішньої системи, що побудована на недовір'ю до громадянина, автор пояснює деякими рисами національно-польської психольоґії та спадщиною по австрійській та російській адміністрації. Стільки польські автори.

Зрозуміло, що вони не згадують про специфічне відношення польської адміністрації до громадянина непольської, ось хоч би української, національности та про дотеперішню політику при

zимати до державної служби майже виключно самих поляків.

На українських землях поляк-урядовець не тільки з недовірям трактує громадянина-українця. Він ще „з власної пильности" виступає в ролі політичного ментора і законодавця. На Волині, наприклад, навіть судді аправила вимагають від українських адвокатів, щоб вони звертались до свідків українців виключно у польській мові. Що з того, що мовний закон з 1924. р. дозволяє говорити по-українськи, а добре зрозумілий інтерес правосуддя навіть цього вимагає! Не диво, що сама національна чи віроісповідна окремішність в очах польського урядовця, що має своєрідні погляди на державну льояльність, є злом, з яким слід боротись в інтересі польської держави і в імя польського патріотизму: державу і націю він завсіди утотожнює. Пригадайте далі, що до цього часу міські вибори у Львові все відбуваються під гаслом боротьби за Львів. Такий самий характер мають завсіди і вибори до органів місцевої самоуправи на всій українській території.

Що більше. Само законодавство санкціонує боротьбу польського елементу з українцями, (чи білорусами), ставлячи польську національність в упривілеєне становище, — у двох основних і святих справах: у правах до рідної землі (аграрне законодавство) і рідної школи (лекс Ґрабскі). І всупереч усім деклямаціям про державне виховання, само польське громадянство не думає державницькими катеґоріями. Передовсім не думає ними адміністрація. Вона начеб ще вічно бореться за незалежність польського народу та бачить в усіх громадянах — неполяках (з винятком жидів та услужливих москвофілів), ворогів держави і як таких, їх трактує.

При такій психічній предиспозиції, радше навіть підсвідомій, мови, очевидно, не може бути про приймання українців до державної служби нарівні з поляками. Цілком навпаки, невпинно постійно далі йде процес викидування з державної адміністрації тих українців, що ще залишилися з передвоєнних часів на найнижчих ступнях і поводяться „тихіше води, нижче трави".

Чи зміниться той стан на краще у недалекому часі? Всі конституційні засади про рівне трактування всіх громадян без ріжниці на національність та віроісповідання, всі офіційні заяви у цій справі, лишаються пустим згуком, доки українці масово не найдуться на ріжних державних посадах. Тільки тоді поляк — народній учитель або маленький урядовець кардинально змінить своє відношення до українця-громадянина, коли буде знати, що 1) за шикани проти українців може вилетіти з посади і 2) що кожної хвилини його шефом може стати українець і що тут і там у ріжних установах на ріжних посадах служать українці, які не скривають свого українства.

І тоді само собою змінився би психольогічний підхід до українців усього польського громадянства. З упадком засади остракізму супроти українців на державних посадах, упала би теза про однородну національну польську державу. Прийняття на державну польську службу українців само собою причинилось би до зміни засадничого відношення урядовця до інтересента. Скорше і легше вдалось би перевести саме те, на чому залежить авторові статті у „Кур'єрі Поранному" п. Стпічинському та що зрештою вже двічі безуспішно хотів полагодити міністеріяльним обіжником теперішній премєр. Українець-урядовець і по своїй вдачі і з натури свого положення в державі не міг би трактувати петента-поляка так, як тепер польський урядовець трактує кожного клієнта: як пан свого лакея чи як економ форналів.

З питанням насичення державного апарату українським фахово освіченим елементом у належному відсотковому відношенні розвязує питання безробіття української молоді, яке далеко не є внутрішньо-українською справою, що поляків „не торкається"! (Не кажемо про „сентимент" держави до молоді, ані навіть про обовязок держави дбати про те, щоб молодь мала кусник хліба і вказує лише на відомі конкретні негативні вислiди теперішнього нестерпного стану — безвиглядної ситуації українських абсольвентів середніх і високих шкіл). Наплив українських сил до державних установ фактично теж закінчить справжню заразу протекціонізму.

Покищо урядничий протиукраїнський остракізм не приніс польській державній адміністрації користей і згадані явища протекціонізму, зарозумілости, поганого трактування всіх клієнтів та націоналістичної заскорузлости і шикан супроти клієнтів-неполяків, ті явища стають щораз більш загрозливі. Клясичною була увага, яку свого часу зробив якийсь „достойник" на головному залізничому двірці у Варшаві б. послові Мацкевічеві на його просьбу перестемплювати білет (Мацкевич писав про це у низці статтей на цю тему): „Я міг би вам цього не зробити!" Залізничий касієр показує громадянинові-полякові, що він робить йому ласку. Громадянинові-українцеві просто відмовляє (писав про це проф. Піні: „не розуме" — є відповіддю польського урядовця до українського клієнта). Чи дивниця, що через те паде повага й авторитет польського урядничого стану? Чи дивниця, що зокрема українці не можуть ставитись до польської бюрократії інакше, як до машини, що свідомо і послідовно працює проти них? Чи може бути сумнів, що наслідки такого стану не можуть принести державі хосен? Істнують два сакраментальні аргументи: 1) польська держава мусить мати „льояльний" польський урядничий апарат і 2) буджетова ситуація не дозволяє на розбудову урядничих етатів, а не можна викидати поляків, щоб приймати українців. Але ті аргументи не вичерпують справи. Вихід із нинішньої ситуації мусить найтися, — петрифікувати її та замикати на неї очі це струсина політика. Як довго вона тріватиме?!

Невже німецьке Трокадеро?

Нова роля нового німецького уряду.

Болюче відпокутувала колись Франція наполеонівську епопею: контрибуції, мілітарно-дипльоматична контроля, а головно пятно винуватця, небезпечного „неблагонадьожного". Держали її у прикрій ізоляції, поза скобками системи, збудованої на віденському конґресі. Довгий час зусилля старого, мудрого Людвика XVIII та його не менше мудрих дипльоматів розбивалися об невдачі, при спробах визволитися з тієї нестерпної ситуації, доки щасливі умовини не станули Франції у пригоді. В Еспанії вибухла революція. Концерн европейських абсолютистичних держав, т. зв. Святий Аліянс хотів було — як це робив він усе у таких випадках — інтервенювати в хосен еспанського короля. Легко було постановити інтервенцію, важче її виконати: крім слабенької, зрештою тоді також зревольтованої, Португалії, ніяка з тодішніх „статочних" держав не межувала з Еспанією. Французька дипльоматія зрозуміла, що рішучий момент прийшов і запропонувала Св. Аліянсові свої послуги. Без труду розбили французькі війська еспанських „екзальтадос" (лібералів), ввели на престіл короля, відбудували абсолютизм. Здобуття цитаделі Трокадеро, на півдні Еспанії, стало символом тієї інтервенції. Її дипльоматичний успіх був блискучий. У нагороду за віддану прислугу, метерніхівська Европа приняла Францію як рівнорядного члена. Кайдани віденського конґресу лежали розбиті.

Віденський мир у своїй суворості далеко не дорівнював версайському; все ж міжнародню ситуацію відреставрованої бурбонської Франції можна прирівняти до повоєнної Німеччини; подібні і цілі зусиль дипльоматії обох держав. Німеччина то платила репарації, то випрошувалася від них, Штреземан то кланявся з лагідною усмішкою, то бив кулаком по столі — та мозольна дипльоматична праця увінчалася успіхом бодай так, що Німеччина звільнилася від репарацій та евакуації і ввійшла до Ліґи Націй, щоправда розброєна.

Здавалося, що кінець ваймарської республики буде кінцем тієї політичної лінії, що на другий день після приходу до влади Гітлера, німецькі армії помашерують рівночасно на Відень, Варшаву, Прагу та Париж. Тимчасом гітлерівський чорт виявився не таким страшним, як це його малювали, точніше: як це він сам себе малював — у своїх палких передвиборчих промовах. Третя імперія у закордонній політиці зовсім не пішла слідами другої. Вільгельм II. хотів вивісити німецький прапор у Марокку, у Трансвалі, Занзібарі, у Китаю. Всюди мішався, всіх провокував, доки майже всі поважніші держави не найшлися у ворожому таборі. Гітлер дозволив собі на одиноку авантюру — в Австрії; зрештою воєнний розмах своєї розаґітованої маси спрямовував на жидів, більшовиків (легко погрожувати державі, з якою не межуємо!), на слабеньку Литву; для держав, з якими треба числитися, знав він одно „мир вам, браття, всім приносим".

Закордонну політику, опер ще на польському союзникові. Німеччина переждала ряд бурей, викликаних Розенберґовими пропозиціями, жидівською кампанією, австрійським пучом і т. д. Тимчасом упорядкувала внутрішні відносини і — що важніше — відбудувала збройну силу. Сьогодні стоїть вона міцна, зединена, озброєна від стіп до голови, сильно підкреслюючи свою безінтересовність. „Ні одної краплі німецької крови в обороні чужих інтересів" писала німецька преса з початку абісинської війни. І згадували ми, як то Бісмарк колись твердив, що всі балканські справи не варті кісток одного здорового поморського ґренадира. Справді ґренадирських кісток Бісмарк зовсім не потребував, щоб держати в руках політику сучасної Европи. Невже і у Гітлера не зродиться амбіція, виступити на міжнародню арену?

Нагода зближається. Розвіялися ревізіоністичні бльоки, фронт Штрези, примари Східнього Льокарна; нікого більше Німеччині боятися. Ситуація европейських великодержав невесела. Італія не може з честю виплутатись з абісинської історії, але й не має багато виглядів з честю її покінчити. Франція не хоче анґажуватися, хоча чує, що на двох стільцях довго не висидить. Неясна ситуація Англії.

Японія не може ні на хвилину відвертати уваги від Манджурії; Америка не хоче вмішуватись від останньої війни в европейські справи; зрештою обі звязані Пацифіком. Совітський Союз непевний у себе дома і на Далекому Сході, не може на міжнародню арену кинути нічого, крім сильних слів п. Літвінова.

Німеччина озброєна на суші, на морі і у повітрі, наче Дамоклів меч завішена над поріжненими великодержавами. Вже при здійсненню економічних санкцій може вона відіграти чималу ролю, а в тому напрямі має вільну руку. Не даром Швайцарія поробила у справі санкцій деякі застереження — в нинішних важких часах транзит це оплатна річ. А які перспективи простягаються перед Німеччиною на дипльоматичній арені! Французька преса пише з радістю, що німецький уряд рішений забрати голос в абісинській справі.

Мр. Богдан Галайчук.

Процес за вбивство

югословянського короля і мін. Барту.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. Великий процес за вбивство югословянського короля Олександра і міністра Барту у Марселі зачнеться 18. листопада перед судом присяглих в Е-ан-Прованс. У звязку з цим учора перевезли з марсельської вязниці до Е-ан-Прованс терористів Поспішіля, Райтіча і Крайля, що відповідатимуть за злочин співучасти в марсельському замасі. Самого замаховця Величка, як відомо, пострілила поліція і він вгинув від ран, безпосередньо після того, як виконав замах. Акт обвинувачення закидає теж участь у змові на життя югославянського монарха 2 відомим хорватським революціонерам д-рові Павелічові і Кватерникові, яких однак італійці не видали французькому судові.

Вісти з Буковини й Бесарабії.

Чернівці, 6. XI. 1935

ДОНОСИ В НАРОДНІМ ДОМІ.

Минулого тижня стався в чернівецькім Нар. Домі дуже прикрий випадок. Завідувач цього будинку С. Пігуляк доніс сіґуранці, що вечорами сходяться там спортовці і „радять над чимсь до півночі“. Поліція перевела негайно ревізії і, розуміється, нічого підозрілого не найшла. Цей донос викликав велике обурення серед нашого громадянства та в установах, приміщених у Нар. Домі.

Дальшою несподіванкою було становище виділу цієї центральної української устнови до донощика. А саме виділ покарав С. Пігуляка тільки наганою!! Мабуть такою „карою“ задумав виділ задовольнити наш загал та при цьому не зарушити нічим донощика.

Припадок відкрив діяльність цього завідателя, який роками викликував постійно непорозуміння між найдіяльнішими українськими організаціями (Мужеським Хором, театром, студентськими товариствами і т. д.) та Нар. Домом.

Виділ Нар. Дому, з якого на знак протесту тепер дехто виступає, оцінив невідповідно тактику свого завідателя. Самою „наганою“ не зітре він плями й ганьби цього доносу, хіба тільки повним видаленням такого „завідувача“.

УКРАЇНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ВІДНОВЛЮЮТЬ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ.

В останньому часі відбулися в Букарешті та по більших містах Румунії наради членів „соц.-демократичної партії Румунії“. Ця партія зійшла з овиду політичного життя не тільки в Букарешті, але й у Чернівцях, де колись мала найбільший відсоток виборчих голосів.

До цієї інтернаціональної партії належала тоді й „автономна“ українська соц.-дем. партія, яка видавала тижневик „Боротьбу“ й голосувала при виборах — на жидів. Ця українська група піддержувала при доповняючих виборах (р. 1930) не кандидата українця д-ра Дутчака, а жида з Букарешту Сокора (теперішнього директора совітофільського щоденника „Зорілн“).

Через подібні подвиги українські маси відвернулись від цієї партії. „Боротьба“ перестала виходити, діяльність у „Робітничім Домі“ завмерла.

Але приїзд совітського пресового аташе Столипіна оживив жидівську совітофільську пресу не тільки в Букарешті. І мабуть небавом появиться забута вже „Боротьба“. Покищо відбулися тільки збори мужів довіря української соц.-дем. партії, які вибрали новий виділ під проводом старого діяча Микитовича (бувшого редактора „Боротьби“).

ГОЛОД У БЕСАРАБІЇ.

Перед двома місяцями повідомили ми в „Ділі“ про зростаючий голод у полудневій Бесарабії, заселеній українськими хліборобами. В Чернівцях створився центральний комітет, що дістав від префекта (воєводи) дозвіл перевести збірку на голодних українців полудневої Бесарабії.

Радісним явищем є те, що селяни-буковинці спішать радо з допомогою своїм братам із Бесарабії збірками в натурі. Рівночасно зголосилися й українські родини, щоб перебрати на перезимування дітей з Бесарабії.

Це є безперечно ще одним доказом жертволюбности буковинських українців.

ЩО КАЖЕ СТАТИСТИКА ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Загальний річний дохід із рільництва Буковини дає 1.700 мільйонів левів, лісництва 750 міл. л., худоби 900 міл. л., текстильного промислу 500 міл. л. З інших промислових галузей є 600 мільйонів левів доходу.

(О.)

Чи Ви вже вислали листопадовий дар українським інвалідам?

Зложіть його негайно! Вашої помочі чекає 2.000 інвалідів УГА!

Сензаційні арештування

в Румунії.

БУКАРЕШТ, 13. 11. ПАТ. Переведено тут арештування, що викликали загальну сензацію. Арештували: емеритованого ґенерала Радеску, директора хіруrґічної клініки проф. Ґерота й відомого адвоката Васілюі Золюй. Всі три арештовані належать до народньої партії Авереску й обвинувачені в тому, що видавали нелеґальні друки, спрямовані проти найвищих державних чинників.

З церковних справ у Галичі.

Просьба до Митрополичого Ординаріяту.

Українське громадянство Галича сильно затревожене тим, що церковні відносини в Галичі неупорядковані. Хоча минуло вже більше року від смерти пароха, бл. п. о. Благого, то проте парохія Галич дотепер остаточно не обсаджена. Тимчасовий завідатель парохії, молодий, ревний душпастир о. д-р І. Гриньох, який обновив місцеву княжу церкву, відходить на становище професора Духовної Семинарії у Львові. Ходять слухи, що на його місце замісць постійного пастиря прийде завідатель, що зразом має обняти становище катехита народніх шкіл по о. Хавлюкові, який відійшов до Львова на становище ректора малої семинарії. Покищо є такий стан, що 425 дітей гр.-кат. обряду в Галичі не має науки релігії.

Громадянство Галича рішуче застерігається проти злуки становищ управителя парохії і катехита в одній особі, бо це ослабить відпорність гр.-кат. населення в Галичі супроти напору православних, які мають свого батюшку, єромонаха з Почаєва, та звозять матеріяли на будову православної часовні. Не замикаймо очей на факт, що в самім історичнім центрі нашої митрополії твориться бастіон православія! Тут треба алвоєної праці принайменше двох священиків, настоятеля парохії і катехита, щоб зарадити лихові, яке несе з собою не лише релігійну апостазію, але й національне ренеґатство. Всякі особисті користи й вигоди не повинні тут мати місця. Галич повинен конче мати двох гр.-кат. священиків, які двигнули-б тутешнє церковне і національне життя.

Звертаємо також увагу компетентних чинників, що галицький деканат — це одинока округа в архидієцезії, де москвофільське духовенство становить майже половину священиків, отже вкорочення одної позиції українського духовенства через злуку становища пароха і катехита в одній особі, ослаблює численність українського клиру в деканаті. Вже і так на ювилейнім святі філії „Просвіти“ в Галичі дня 3. листопада ц. р. ледви двох священиків найшлося, які станули до торжественної Служби Божої. Навіть латинники, яких є в Галичі лише 1.200 душ, значить половина

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА. 2)

Заповіт майбутнього.

(Докінчення).

На пейсажі „Ґреґіт“, великого формату, притягає око пурпурово-шафірова гора ритмікою хвилястих обрисів. Драматична ця гора, мов фантазія Шумана. Пейсажі Грищенка захоплюють буйністю, силою, монументальністю (це спільна риса з Новаківським!) стилю. Синє море і прибережні скелі є чимось більшим від фізичного поняття моря та скель. Це нестримна сила всякої стихії.

Великий „Пейсаж“ Петра Холодного (батька) віддзеркалює кришталево ясну душу артиста. В ньому віднайдемо знані нам з інших його креслів чисті, спокійні площі. Над зеленою веретою піль ясніє високе небо з білими, стилізованими хмарами, що наводять на думку біле кипіння на зелі прозорої морської води.

„Водохрещення“ Ю. Магалевського — останній твір мистця, який саме передчасно відійшов від нас — один з найбільш згармонізованих, суцільних формою та настроєм малюнків. Збита у півколо маса селян в однобервних, кольору глинястої землі, кожухах. Біло-сіре небо, білий сніг, зеленкуватий перекрій леду та вирубаний з леду трираменний хрест складаються на три згармонізовані, вміло обдумані (срібна рама) тони. Незвірно важку проблему схиленого вперед до води з трираменним свічником священика артист розв'язав подивугідно. Під оглядом форми „Водохрещення“ представляє цікавий зразок сполуки реалізму зі стилізацією, духом спорідненого з нашим давним іконописом. Під оглядом характеру, це щаслива сполука модернізму з архаїзмом, де подробиці строго підпорядковані цілости форми. А проте головний чар образу лежить у враженні цілости. В ній передана повага, гідність та зворушлива покора селянської душі в обличчі стародавнього обряду. Відчуваємо історичну вагу тих традицій, що зберегли нам народні маси впродовж століть. Відчуваємо зворушливу примітивність, якою до нині обвіяні душі, незаражені інтелектуалізмом. Те все барва і форма вспілі виражати безпосередніше, ніж література, зберігаючи при цьому свій суто малярський характер.

Дуже мила, також з народньою тематикою, середина гуцульської хати („У хаті“) І. Іванця. Бачимо розписану піч, червоні фоти молодиці, брунатні доливані горшки — все добре повязане та оживлене теплим ефектом світла.

„Танок“ Крижанівського архаїчний, чудовий як старинна емаль, в якої ще не вилиняли теплі кольори. Враження старинного мистецтва дають також прегарні розписи М. Стефановичевої: тло як зжовкла слонева кість, а на ньому лініями та барвами розписаний оповідний зміст, пів-ікона, пів дитяча казка. Вміло стилізованій „Княгині Ользі“ Дядинюка недостає тільки більше ліричної експресії.

Андрієнка „Портрет дівчини“ у дискретних тонах охри та рожевого — мягкий, запашний.

З трьох жіночих портретів, кожний відмінно трактований. Сосенка „Портрет пані, 1903“ доброї передвоєнної якости, поважний. Продана „Портрет Пані Б“ дещо більш модерний. „Портрет жіночий“ Хмелюка у манері обдумано недбалій, якою послугуються під цю пору деякі паризькі малярі.

Портрет Пані І. Л. Масютина виявляє певну руку рутинованого портретиста. Одначе за винятком цікаво схопленої головки, портрет цей мало оригінальний, чисто „сальоновий“. Мамастирського „Козак“ гарна студія за моделем. Берестирського... Портрети Буцманюка наскрізь своєю щирістю. Портрети Буцманюка наскрізь солідні, у дечому навіть цікаві.

Великого формату „Композиція фіґурна“ Кульчицької з трьома жіночими постатями, сплетеними у живий орнамент, збуджує задуму.

Обаля мідяна „Осінь“ і „Буря“ з драматичними хмарами приковують зір. Менкк і Хесевич із варшавської ґрупи дали м. ін. обидва мертву природу в невтральних, тупих кольорах. Предмети неначе віковим пилом запорошені, дійсно „мертві“. Небанальні, але без радости.

Труш так слабо представлений, що з огляду на престіж самого маляря, краще його не згадати. Так само Мороз, Смольський, деякі інші мистці.

Один із трьох пейсажів з Підлютого з приглушеним зеленим та з жовтими квітами Ст. Рудакевич дуже гарний. Два малі образки „Шкапа на снігу“ і „Рибалки вночі“ Іванцева зворушили мене. „Дівча гуцульське“ Северина миле та бадьоре.

У Сельського відчуваємо щирість у шуканні власного стилю, у кольорах його приємну дискретію. Куриласа „Бій на Лисоні“ добре передає атмосферу бою, жовтявої курявн.

Дереворит Бутовича „Біля перевозу“, ніжна „Пряля“ Гебусівної та монументальні (хоч малого формату!) „Робітники“ Омельченка доказують, що мистецька вартість незалежна від величини твору.

З різьби вибивається сильна ґрупа „Побратими“ Павлося, прегарна жіноча „Голова“ у зеленозолотавому бронзі Литвиненка, мужеська голова Г. Крука. Впадає в очі те, який вибагливий у різьбі матеріял. „Погруддя“ (В. Варвінський) Литвиненка, хоч яке вдатне формою, у порівнянні з чудовою жіночою головкою сильно тратить з причини некорисного матеріялу.

На тому кінчу кілька своїх вражінь; були вони наскрізь додатні радісні — самі собою і як заповіт майбутнього.

того, що гр.-кат. населення в Галичі, мають постійно двох священиків, пароха і катехита. Думаємо, що жалуватись на недостачу духовенства не можна, бо — як вчуваємо — кількадесять покінчених богословів жде на рукоположення і не один з них радо приняв би хоч би скромну катихетуру в Галичі.

Галицьке громадянство просить Митрополичий Ординаріят не вкорочувати стану посідання гр.-кат. церкви в Галичі, але конче задержати й уможливити побут двом гр.-кат. священикам у Галичі і призначити на це становище відповідні й ревні одиниці, не зважаючи на ніякі приватні користи та мотиви, бо перікулюм ін мора. Зазначуємо, що потрібний нам настоятель парохії, який умів би вести церковні і народні організації та такий катехит, який був би музикальний і навчив би молодь церковного співу, бо дотепер під цим оглядом були недостачі.

Галичани.

Старшина Сокола-Батька до сокільських гнізд.

КОМУНІКАТ.

Закон про пожежництво, який покликав до життя нові пожежні товариства, відбираючи рівночасно змогу займатись цією ділянкою іншим товариствам, між іншим і пожежно-руханковим сокільським гніздам, спонукав ці останні до зміни статуту в травні ц. р. на руханково-спортовий тип.

Внесені змінені статути „Сокола" до реєстрації влада поодиноким гніздам відкинула з тим, що зажадала поробити деякі зміни і доповнити деякі параграфи.

Маючи на увазі вигляди на недалеке затвердження міністерством нашого нового статуту, поробили ми заходи у всіх трьох воєвідствах у тому напрямі, щоби влада не налягала на реєстрацію відкинених тимчасових статутів до часу, доки міністерство не затвердить нам нового статуту. Цим думали ми заощадити нашим гніздам видатків, звязаних з подвійною реєстрацією (статуту тимчасового і нового).

В ділянці руханково-спортовій на цілій території держави йде тепер основна реорганізація. Ця реорганізація потревае якийсь час і, як нас упевняють, затвердять нам у міністерстві наш новий статут щойно по закінченні цієї реорганізації. Тимчасом витворився такий стан, що статути тих наших гнізд, які передбачували крім руханкової ще й пожежну діяльність, є неважні, а нові статути без пожежництва ще й досі не зареєстровані.

Вправді погодились поодинокі референти у воєвідствах якийсь час почекати з тим, що може в міжчасі надійде з міністерства затверджений новий статут. Одначе справа протягається, а тут і там від гнізд вимагають надіслання змінених статутів, з тим, що коли в найближчих днях воєвідства тих статутів до реєстрації не дістануть, будуть мусіти на підставі закону приступити до ліквідації гнізд з пожежною ділянкою.

Це спонукало нас узгіднити цей тимчасовий статут з вимогами влади (які то вимоги подала влада поодиноким гніздам, звертаючи їм статути до поправки) і так узгіднений статут висилаємо в 5 примірниках дотичним нашим гніздам.

Цей статут узгіднили ми у Львівському Воєвідстві і він не повинен уже натрапити на трудноші при реєстрації і в інших воєвідствах. Крім того обіцяли нам у Львівському Воєвідстві, що звернуться з окремим письмом до обох інших воєвідств, в якому буде сказано, що цей статут уже узгіднений.

Ще й інші причини спонукують нас порадити гніздам зареєструвати тимчасовий статут. Ті наші гнізда, які вели колись пожежництво, є трактовані тепер тут і там поодинокими чинниками влади як товариства завішені у своїх правах. Через це не можуть ці гнізда вести нормальної діяльности, бо навіть забороняють їм виступати прилюдно. Це відбивається на тих гніздах некорисно та знеохочує соколів взагалі.

Гнізда мусять приготовити собі квоту зол. 25.— (двацятьпять), яку треба буде на домагання влади вплатити як реєстраційну оплату. Цей получений з реєстрацією видаток, хоч болючий, одначе для справи конечний.

Отже в найближчих днях треба гніздам внести за посередництвом Повітового Старости до Воєвідського Уряду чотири виповнені статути, один протокол Загальних Зборів (той, що був попередньо) та долучити попереднє подання, на якім є прибиті стемплі. Крім цього долучити письмо, в якім гніздо покликується на вимогу воєвідства дотично поправок.

Гнізда, які не дістали від нас статутів, повинні у власному інтересі звернутись до нас за тими статутами в найкорошому часі.

За Старшину Сокола-Батька:

Інж. М. Хроновят, голова. Е. Благітка, справник.

Першолистопадові свята.

РОКОВИНИ 1. ЛИСТОПАДА В СТАНИСЛАВОВІ

Як щороку, так і цього року відбулось 1. XI. в катедрі богослуження, яке відправив о. парох *Луцик* в асисті оо. *Вальницького* й *Дзібія*. Підчас богослуження співав „Стан. Боян" і „Думка" псальми Бортнянського. Проповідь виголосив *о. д-р Василик*

В четвер 31. X. мала відбутись академія, одначе вона не відбулась, бо на салі були незапрошені гості, які на кількакратний зазив д-ра Ю. Олесницького не хотіли з салі вийти.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У.Г.А.!

Вечір сучасної наддніпрянської поезії.

В суботу 9. листопада ц. р. відбувся в салях Національного Музею перший від ряду літ у Львові вечір присвячений сучасній наддніпрянській поезії (за 1917—1935. рр).

Численно зібрана публика мала змогу пізнати найкращі зразки поезії символістів, П. Тичини, М. Терещенка та Е. Плужника; футуристів М. Семенка і Г. Шкурупія, неоклясиків М. Рильського та М. Драй-Хмари, а врешті т. зв. неоромантиків, поетів суспільницьких напрямків і творців морської лірики В. Сосюри, М. Бажана, Д. Фальківського, Ю. Яновського, О. Влизька і С. Голованівського.

Твори цих поетів читали Леся Кривіцька, що з великим мистецтвом відчитала „Скорбну Матір" Тичини та вірші футуристів, пп. Іванна Шмериковська-Приймова, Ліда Туркевичівна та Стефа Походжай. Особливо вдатно задебютувала остання, молода рецитаторка. Вірші Сосюри „Наближається сломивів повінь" та „Полісся" Фальківського відчитав п. Богдан Кравців, що зумів прегарно заінтерпретувати відчитане, знову ж п. Ярослав Падох зі Стрия з великою експресією віддав зразки морської лірики Ю. Яновського і О. Влизька та глибоке могутнє „Слово о полку" М. Бажана.

Вступне, супровідне слово про течії в сучасній поезії мав п. Є. Ю. Пеленський.

Муж довіря фон Рібентропа

у Парижі.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. „Парі Соар" повідомляє, що вчора приїхав мабуть до Парижа п. Абетс, найближчий співробітник і муж довіря фон Рібентропа. Щоденник зазначує, що приїзд Абетса до Парижа спричинила конечність полагдження деяких справ, що вяжуться з комітетом француско-німецької співпраці, що, заложений іще давніше, досі не проявляв більшої діяльности.

Просвіта до своїх довжників.

Присилайте довги негайно, не зволікайте з ратами чи іншими платностями ні хвилини! Ми віримо у Вашу добру волю, але зрозумійте, що через Вашу проволоку платимо більші проценти, а вони дорогу нам усім „Просвіту" руйнують.

Дайте доказ такого зрозуміння положення „Просвіти", як його дала Читальня „Просвіти" в Дичках, повіт Рогатин. Виділ тої Читальні вислав до Гол. Т-ва таке письмо:

Дички, дня 4. XI. 1935 р.

До Матірного Товариства „Просвіта"

у Львові

Читальня „Просвіти" в Дичках, п. Рогатин, залягає до М. Т. з довгом за книжки на суму 132 зол. Знаємо трудне матеріяльне положення Т-ва, котре спричиняють головно довжники, що залягають з довгами за книжки і вкладки до М. Т. Отже ми рішили на своєму засіданні затягнути позичку і вирівняти наш довг готівкою, хоч наша Читальня також у матеріяльній скруті і бракує ще досить книжок, щоб доповнити бібліотеку. Тому дуже просимо негайно нас повідомити в цій справі і рівночасно просимо передати нам рахунок залягаючих вкладок до М. Т.

ЗА ВИДІЛ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" В ДИЧКАХ:

Галичин Гриць, голова. Василь Йоник, секретар

Так повинні поступити всі ті читальні і фізичні особи, що мають супроти Т-ва „Просвіта" у Львові якінебудь грошеві зобовязання.

Із срібного екрану.

Революційна фільма Довженка. Відомий український радянський режисер Олександер Довженко, що дав низку першорядних фільм таких як „Земля", „Арсенал" та „Звенигора" приготував нову фільму після 13-місячної праці. Зветься вона „Аероград" і виставили її вперше у Москві перед гуртом запрошених гостей. Тема: повітряна боротьба у майбутній війні дія виведена у фантастичних перспективах, наче в повістях Велса. Знавці кінематографії у Москві та режисери такі як Пудовкин, заявили, що твір Довженка — незвичайне досягнення, яке перевищує його дотеперішні фільми.

Ювилей Воллеса Бірі найоригінальніше відсвяткували Джін Гарльов і Клерк Гейбл: прислали йому три торти величини млинського колеса. Бірі, відомий у голівудському акторському світі своїм лакімством, покушав кусник першого торта. Виявилося, що він був ...із дерева. Другий торт теж не смакував йому: він був із бавовни. Третий торт, що був із овочів та крему, зїли самі гості, бо Воллес, лякаючись третьої несподіванки, не дався ніяк намовити до нього.

В Абісинії вже є окрема експедиція Фокса, що має фільмувати всі події на воєнному фронті. Експедицією проводить Льоренс Стеллінгс. Вона приїхала до пристані Джібутті, яка й буде операційною базою експедиції італійським кораблем „Рекс".

Життя Леонарда да Вінчі. Під таким заголовком творить режисер Марко де Гастіне фільму про Леонарда да Вінчі. У фільмі вірно представлять добу розцвіту італійського ренесансу на основі точних історичних памяток, роман мистця з Джіокондою та його суперництво з Мікельанджелем.

Брат Ґрети Ґарбо поїхав із нею до Голівуду. Молодий Ґустафсон має замір під проводом своєї славної сестри посвятитися фільмовому мистецтву. Досі мав він становище шофера у міських автобусах.

Нові фільмові комісії завели в Польщі на основі розпорядку у Деннику Законів, який видали міністри внутрішніх справ і віроісповідань та освіти. Є це фільмова комісія і вища фільмова комісія — обі при міністерстві внутрішніх справ. Фільмова комісія складається з урядовців, назначених до контролі фільм у міністерстві внутрішніх справ та урядує у складі по двох членів, з яких один є предсідником. Вищу фільмову комісію творять предсідник та двох членів, в цьому числі бодай один правник. Всіх їх призначує міністер вн. справ зпоміж своїх урядовців. У склад комісій входить коїм

...ного член призначений міністром освіти, коли ...ле про фільми для молоді, для фільм із військовим змістом делегат міністерства військових справ.

Ліліяна Гарвей вернулась до „Уфи“, виробництва, яке й виховало її на кінову зірку. Вона заграє ролю російської танечниці у драматичній пєсі п. з. „Чорні рожі“. Віллі Фріч є її партнером.

В Італії висвітлюють тепер дві великі фільми з життя Абісинії. В одній із них, яку накручували в італійській частині країни Сомалі, намагаються італійці виказати велику ріжницю цивілізації між країною, яка здавна вже є в їх руках і краєм негуса. У надпрограмі показують великі італійські маневри в Тиролі.

Іван Кепура в Америці почав уже знимки до своєї першої американської фільми п. з. „Пісня про Ніл“. Для фільми вже все було приготовлене. Сценарій написав Оскар Гаммерштайн, музику склав Корнгольд. На партнерку вибрали Гледіс Свертгавт, співачку „Метрополітен Опери“.

„Свята Йоанна“ Шова на екрані появиться завдяки успішним зусиллям виробництва Фокса. Шова запевнили, що пєсу сфільмують точно на основі оригіналу. Виробництво прийняло всі умови Шова й, ясна річ, визначило високий гонорар. Головну ролю дали, за згодою автора, відомій трагічці Єлисаветі Бергнер, яка цю ролю нераз відтворювала в театрі.

Скасували церковне майно.

БУЕНОС АЙРЕС, 13. 11. ПАТ. З Кіто повідомляють: Урядовим декретом удержавлили там усе церковне майно. Продавати й купувати нерухомости, що належать до релігійних інституцій строго заборонено.

Вел. Британія не хоче війни з Італією.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Сер Самуель Гор, промовляючи на передвиборчих зборах, виступив проти пропозицій лейбуристів і Льойда Джорджа, які доражують перервати комунікацію між Італією і східно-африканськими кольоніями більою кадою Суеського Каналу і Гібральтару. Якщо Анґлія це зробила би, малаб війну з Італією. Ці ради не тільки, що довели би до війни, але і знищили би засаду збірної акції Ліґи Націй.

Кілько війська має Арабія й Ємен.

МЕККА, 13. 11. ПАТ. Збройні сили арабського королівства можна обчислити на яких 70.000 людей, а саме: 2.800 правильного (прибічного) війська і 7.000 т. зв. поліції. Вони добре озброєні і вишколені. Потім 20.000 вояків напів правильних, значить таких, що в останніх 10 роках брали участь у війнах і мають деякий вишкіл, але не перебувають постійно в касарнях, користаючи з довгочерешних відпусток. Є ще яких 40.000 вояків, що їх можна назвати першою мобілізацією, вони неале озброєні в білу зброю, але пальна зброя в них стара і ріжнородна.

Єгипетська армія до недавна мала 40.000 людей, неоднорідно озброєних і воєнно невідготованих.

В Еспанії нормалізується життя.

МАДРИД, 13. 11. ПАТ. Кортеси більшістю 100 голосів проти 19 прийняли проєкт закону, що ...волосив уряд у справі знесення виняткового стану ще в 13 провінціях. Отже нормальні конституційні умовини привернено вже в 39 провінціях. Голова ради міністрів заявив, що в інших провінціях знесуть винятковий стан мабуть найближчого місяця.

НОВИНКИ.

— **Футра**, всякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. I. п. Телефон 254-46. 10 65—?

— **Концерт з творів Генделя і Баха** — 15. XI. ц. р. в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка (вул. Шашкевича 5). Початок 8.15 вечір. Виконавці: „Львівський Боян“, „Сурма“, пп. Д. Бандрівська, Е. Перфецький та Р. Савицький. Білети в ціні 2.40—0.65 зол. (вже включно з магістр. податком) продає „Союзний Базар“, вул. Руська 20. 673 1—2

— **Засідання комісії** літературознавства при фільол. секції Н. Т. Ш. відбудеться в пятницю 15. ц. м. в год. 6. веч.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 15. XI. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7/I. відчит Д-ра Я. Малиса: Туберкульоза кістки.

— **Зимовий сезон у Трускавці.** Шостий з черги купелевий сезон, що безперервно триватиме від 1 грудня до 1 березня 1936. відкриває Управа Купелевого Заведення в Трускавці. В часі зимового сезону відкриють усі закладові віллі, добре огріті, переважно центральне огрівання. Головні лазнички відповідно приготовані на зимовий сезон, скрізь центральне огрівання, а при кожній є відпочивальня по купелі. У зимовім сезоні видають там знамениті солянкові і сірчані купелі, також з додатком сірчаного мулу або вутлевого квасу. Всі мінеральні води подають у просторім центрально огрівaнім будинку. Тому, що Трускавець завдяки свому щасливому положенню, у кітлині виставленій на полудне, окружений лісами є рівночасно знаменитою кліматичною стацією, зимою дуже пригожий на лещетарський спорт. В цьому році буде ординувати вже 6-ох лікарів під проводом закладового лікаря. Безпосереднє залізниче получення із Львовом, Краковом і Варшавою. Ціни мешкань і купелів значно знижені. Мешкання треба замовляти заздалегідь тільки через Управу Купелів у Трускавці.

— **Знижки тарифи на цукрові буряки.** Міністерство комунікації знизило залізничі тарифи на перевіз цукрових буряків. Знижка торкається віддалі понад сто км. і виносить на 150 км. около 20 проц., а на 200 км. і більше около 26 проц. Крім того завели обовязок образховувати перевізне за справжню вагу посилки. Рівночасно обнизили тарифу на т. зв. цукрові відпадки на віддалі понад 100 км. на 20 проц.

— **Вхід до апеляційного суду окружним судом.** Президент апеляційного суду у Львові прика-

Д-Р ІВАН КОПАЧ

Гендель і Бах.

(В 250-і роковини їх уродин.)

В 1685. р. уродилося в середущій Німеччині, недалеко славнозвісного міста Ваймару, двох хлопчиків — старший Гендель (Georg Friedrich Händel) у місті Галле над рікою Салою в Саксонії дня 23. лютого та молодший від нього на 27 днів Бах (Johann Sebastian Bach) у містечку Айзенах (Eisenach) у Турингії дня 21. березня того року. Галле (тепер коло 200.000 мешканців з університетом) лежить від Ваймару на північ майже більше так далеко, як Айзенах (тепер коло 45.000 мешканців) від Ваймару на захід. А Ваймар (тепер коло 50.000 мешканців) — це місце діяльности й вічного супочинку найбільшого німецького поета Ґетого (1749—1832), і також місце народин німецької повоєнної демократичної т. зв. „ваймарської конституції“ з 1919. р., яку замінив отсе недавно теперішній керманич Німеччини, Адольф Гітлер, у напрямі т. зв. націстичнім тобто національно-соціялістичнім, придаючи їй, де може того треба було, прикмети фактичної і тепер в Европі шораз більше модної диктатури. Це також околиця колишньої діяльности теольоґа Мартина Лютра на початку XVI. в. Близько коло Айзенаху лежить саме й отой славний замок Вартбурґ, де Лютер по цісарським засуді, виданім проти нього на соймі у Вормсі в 1521. р., пересиджував цілий рік потайки під опікою свого великого і могутнього прихильника, саського князя Фрідриха Мудрого, і перекладав Біблію на простонародню тодішню німецьку мову, чим і започаткував т. зв. „нову горішньонімецьку“ (нойгохдойтш) добу розвитку німецької літератури. Тож не диво, що й оба оті наші хлопчики — Гендель і Бах породилися там протестантами.

Та, очевидно, далеко важнішим від тої їх формальної віроісповідної метрики, ба — можна сміло сказати — навіть одиноко вирішним моментом для їх дальшого життя було передовсім те, як виносила їх під своїм серцем у своїм лоні їх мати та як їх потім, породивши щасливо, виплекала своїми грудьми, аж вони змогли оба ті дві пташки вилетіти із свого родинного гнізда у широкий Божий світ — на якусь там долю самим собі та заразом вже й на якийсь слід людської культури взагалі. А той їх слід — і одного і другого — значний, значний! Як рідко в історії у кого іншого! Бож історики музики називають Генделя „батьком ораторії“, а Баха навіть „патріярхом усієї музики“ (Erzvater aller Musik). А правдива „музика — то релігія“, тобто найвищий лет душі людини до краси, досконалости, до Бога! Який той лет був у Баха, це можна найлекше пізнати із памятних, хоч коротких слів славного Бетовена, що (уроджений повних 20 літ по смерти Баха) одного разу в захопленні для Баха крикнув: „Was, Bach? Meer sollte er heisen!“ (Що, Бах-„Потік“? Він повинен називатися „Морем“!).

І тепер тільки подумати: На такі височезні верхи людського духа вийшли собі оба наші хлопчики вже перед 200 роками — без ніякої помочі, без так дуже модних нині та голосно захвалюваних порад т. зв. евгеніки і психотехніки. А не було тоді ще також ніяких спеціялістів від т. зв. „расизму“ чи „расовости“. Одно тільки знаємо зовсім певно, що ані наш Гендель ані наш Бах не були у своїх родичів одинаками. Але один і другий був уже від самого свого дитинства чимсь зовсім особливим і незвичайним серед решти своїх братів і сестер — зовсім таксамо, як от у XIX. віці також наш Тарас Шевченко у кріпацькій українській родині на Київщині. Чому? Того ніхто не знає. Ми кажемо собі: „Бо така була Божа воля і ласка“ — тай тільки. А психотехніки нехай собі досліджують та експериментують, коби тільки вспіли щось путнього винайти й випродукувати на поправу раси і людства...

Але годиться згадати тут ще бодай родинні та суспільні й економічні обставини життя обох тих наших корифеїв. Оже оба породилися в 37 літ по т. зв. Вестфальськім мирі, що то в 1648 р. закінчив т. зв. Трицятьлітню війну. А війна та вищила була цілу Німеччину до самого дна. І культуру треба було наново відтворювати, чи там витворювати наново. А що батьки обох хлопчиків були людьми з убожчих кругів тодішнього німецького суспільства — батько Генделя був тільки фризієром і фельчером, вкінці камердинером (що правда, на дворі бранденбурського курфірста), а батько Баха тільки музикантом в Айзенах (що правда, з титулом „Гоф- унд Ратмузікус“) — то зовсім певно культурного переситу ані вони самі ані їх діти не знали, а то вже й всякий випадок безперечно найліпша атмосфера для здорового мішного зросту всякої людини тут на землі.

Великий музичний талант обох хлопців проявився уже дуже скоро в дитячім їх віці. Прегарний образ маляра Діксе представляє маленького ледви кількалітнього Генделя при клявікорді в нічній сорочинці, а батько в мамою та іншими

АТЕНТАТ ЖІНКИ НА МАРШАЛА.

ТІЄН-ЦЗІН, 13. 11. ПАТ. Нині пополудні застрілили марш. Сун-Чуанг-Фенга, колишнього губернатора провінції Янг-Це. Атентат виконала на зборах жінок буддисток донька одного генерала, якого марш. Сун-Чуанг-Фенг казав розстріляти. Вбивницю негайно арештували.

зає замкнути входову браму до будинку апеляційного суду при вул. Баторія ч. 1. Інтересенти та персонал апеляційного суду мають переходити входовою брамою до окружного суду (карні відділи) при вул. Баторія ч. 3. Рівночасно заряди перенести подавче бюро апеляційного суду зі салі ч. 6. до бюра ч. 87 у будинку окружного суду, карні відділи при вул. Баторія ч. 3.

— **Українїка.** В італійському журналі „Іль Вентуно" (ч. 27), що виходить у Венеції під покровом Союзу фашистів-комбатантів, находимо статейку, підписану трьома буквами Б. Л. Р., про В. Дяднюка, з кількома гарними репродукціями його історичних образів. Автор при цій нагоді інформує читачів про наших князів і гетьманів.

— **Справа українсько-англійського словника.** На викладах української мови в кольомбійському університеті, що їх подає п. Осип Стеткевич кожної пятниці, виринула думка зладити зразковий англійсько-український і українсько-англійський словник. Тому, що студенти українського курсу це вихованці американських високих шкіл та університетів, вони самі запропонували свою поміч підчас студій. Є думка заанґажувати до цієї праці всі научні сили в Америці, які мають діло з українською мовою. Тоді праця над зладженням словника пішла би швидко і булаб вислідом збірних зусиль українських інтелектуалістів в Америці.

— **Задовження урядовців.** Анкета про задовження державних урядовців, улаштована їхньою організацією виказала, що пересічне задовження державного урядовця дає коло 1.375 зол. Загальне задовження урядовців, платних з державного скарбу, доходить до 76 міліонів зол. Положення урядовців самоврядних і приватних є таке саме.

— **Образливі почтові посилки.** Міністерство почт видало обіжник, у якому стверджує, що почтові уряди полагоджують невідповідно деякі посилки із заграниці. Бували часті випадки, що адресати вписували на неприйнятих посилках образливі замітки під адресою країв, з яких вони походили. В одному випадку зневажено навіть голову сусідної держави (Гітлера). Міністерство наказує, щоби посилки з такими дописками усувати з обігу.

Кроваві протианґлійські заворушення в Каїрі.

КАЇРО, 13. XI. ПАТ. Райтерів кореспондент повідомляє, що в Каїрі прийшло нині до кровавих заворушень, підчас яких було ранених 39 осіб, у цьому 19 поліцаїв. Єгипетські студенти, які святкували роковини дня незалежности, зорганізували протианґлійські збори. Опісля демонстранти пішли під будинок ген. консуляту В. Британії, де повибивали шиби. Демонстранти напали теж на велику сусідню каварню, де здемолювали урядження. На поміч поліції, яка замкнула кордонами кілька вулиць, вислали війська. Відділи ці поставили свої стійки перед осідком закордонних дипльоматичних станиць. Згідно з останніми вістками пополудні дещо вспокоїлося, всеж побоюються, що заворушення можуть повторитися нині вечором після великого віча партії Вафд, на якому має промовляти провідник опозиції Нагас Паша.

Декрет про надзвичайний податок від платень.

ВАРШАВА, 13. 11. ПАТ. На останнім засіданні рада міністрів приняла проект декрету про надзвичайний податок від платень, які виплачують з публичних фондів. Проєкт декрету ділить платні на дві групи. До першої зачисляє платні, від яких не платиться державного доходового податку, емеритальних оплат або складок за суспільні обезпечення. До другої групи належать платні, від яких платиться доходовий податок, емеритальні оплати та складки за суспільні обезпечення. Спеціяльний податок будуть обчисловати після двох табель. Вища торкається першої групи платень, нижча другої групи. І так спеціяльний податок від платень першої групи виносить: 100 зол. вільні; від 101—150 зол. 7 прц.; від 150—200 зол. 9 прц.; від 200—250 зол. 10 прц.; від 250—500 зол. — 11 прц. від 500—1000 зол. — 14 прц.; від 1.000—2.000 зол. — 17 прц; понад 2.000 зол. — 25 прц. В другій групі *110 зол. вільні від податку*. Від 110 до 165 зол. — 5 і пів прц.; від 165—220 зол. — 7 прц.; від 220—560 зол. — 8 прц.; від 560 до 2.350 зол. — 10 прц.; понад 2.350 зол. — 15 прц.

Проєкт декрету зачисляє до винагород з публичних фондів платні грішми з додатками в натурі, яку платник дістає за свою службу або за наймлену працю, за участь в управі правно-публичних союзів, як посольські та сенаторські дієти, за участь у ріжнородних радах, комітетах, комісіях і т. д., при виконуванні контролі як надзірної власти, побираю емеритури, ренти, або засмотрення без огляду на рід і назву винагород. *Спеціяльний податок обчислюється від загальної суми усіх винагород, які платник дістає місячно,* байдуже, чи їх виплачує влада, підприємства, заведення, установи і т. п. Який податок заплатить платник, якщо дістає 101 зол. платні? Спеціяльний податок після 7-відсоткової стопи сягав би до 7.07 зол. і по їх відчисленні, платник мав би дістати 93.93. Одначе тому, що 100 зол. платник має дістати в цілости, спеціяльний податок буде такий великий, щоби платник не дістав менше, ніж 100 зол.

— **Спроневірив 19 тисяч зол.** Карний трибунал окружного суду у Львові розглядав справу б. скарбника воєвідської управи Союзу інвалідів у Львові, Йосифа Фариняржа, обвинуваченого зо спроневірення 19.070 зол., призначених на будову санаторії для інвалідів у Микуличині. Цікаве, що всі контрольні комісії, які щорічно переглядали книги союзу, находили все в порядку і Фариняарж діставав на письмі спеціяльну подяку за „знамениту працю". Розправу відложено задля доповнення слідства.

— **Асекураційне ошуканство.** Перед судом присяжних у Львові станули Цвета Кеніг, Малка Фурман і Іван Башнянин із Брусна Старого пов. Львів за підпал і асекураційне ошуканство. Кеніг мала в селі стару хатину, якої ніхто не хотів від неї купити. Вона заасекурувала цю хатину, що не вартувала й 50 зол., на суму 250 зол. і намовила Малку до підпалу. Малка вжила до цього Івана Башнянина, якому дала за це 5 зол. Одначе справа виявилася і виноватих потягнено до судової відповідальности. Всі трое дістали по рокові вязниці.

— **Краєва хроніка.** Поліція веде доходження проти 50 жінок з Джурова пов. Снятинського, які минулого місяця знищили ґрунт на терені громадської толоки, призначений на садження деревець. — На полі біля Сихова під Львовом знайшли під оборогом сіна тіло невідомого мужчини. Коло трупа лежали ремінь, шматок солонини та інші річи, куплені в місті. — В селі Річках пов. Рава Руська до Михайла Бриня і Івана Дуцка, що верталися уночі з весілля, хтось стріляв двічі з револьвера і першого з них убив, а другого ранив у руку. — До львівського шпиталю привезли Михайла Біловича з Городиславич пов. Бібрка, якого Іван Дутка з Миколаєва пробив ножем у черево в суперечці за дівчину.

— **Ріжні вістки.** Віденська преса приносить вістку, що деякі німецькі видавці заснують у

Зі судової салі.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У БЕРЕЖАНАХ.

По розправі, що відбулася 22., 23. і 27. жовтня ц. р. у Бережанах проти підс. Федя Цюцюри, зарібника з Куропатник, батька 5 дітей, обвинуваченого за вбивство жида Якова Богнера, суд присяглих 10 голосами заперечив вину підсудного. Трибунал під проводом судді В. Тадаієра скасував вердикт суддів присяглих і передав справу до чергової каденції.

Якова Богнера застрілили 5. квітня вечором. В селі Куропатниках кружляли поголоски, що Богнера жде кара за те, що він побив по лиці Миколу Лотоцького, підозріваючи, що він вибив у нього шиби. М. Лотоцького і підс. Ф. Цюцору засудив суд у Бережанах за приналежність до ОУН. Поліція арештувала Ф. Цюцору під замітом убивства Богнера на основі конфіденціяльних вісток. Підсудний до вини не признався. Підчас процесу переслухали 50 свідків, які не ствердили вини підсудного. Боронили оборонці д-р *В. Бемко* і д-р *М. Західний*.

членами родини приходять до нього у шляфроку з ліхтарною, бо почули з просоння в ночі, що хтось там грає у них на горищі, де стояв їх клявікорд — та грав їх власний маленький синок! Одначе батько був противний музикованню сина, бо — сам придворний слуга — хотів з нього мати передовсім ученого правника. Та за радою курфірста, якому маленький Гендель своєю грою дуже заімпонував, таки вкінці дав сина учити трошки музики в Галлє. Скінчивши гімназію, Гендель вписався навіть на право в місцевім університеті, але по смерти батька присвятився всецілo своїй улюбленій музиці. Відбув навіть дві довші подорожі по Італії. А відтак переважну частину свого життя перевів в Англії як довголітній директор льондонської опери та славний дириґент ріжних льондонських концертів. Тому англійці його ще й до нині уважають своїм. І поховали його у Вестмінстері побіч найславніших ґеніїв англійського народу. Умер сліпий в 1759. р. А полишив по собі 100 томів (фоліо) своїх найріжніших композицій, з яких найславніші є ораторії: Ізраїль у Єгипті, Месія, Самсон і Юда Макавей.

Та не менше цікава була й доля Баха. Ще не мав десяти літ, а вже був круглим сиротою — так скоро померли його батько й мати. Взяв його до себе на виховання старший його брат, по фаху музик (як і батько їх обох). Від того свого брата перейняв трохи музики також наш Бах. Брат мав цілий великий том переписаних ріжних творів на орґан і фортепіян. Але не давав їх грати малому хлопцеві, бо він, на його думку, ще не доріс був до того. Тоді наш Бах став собі крадькома переписувати ті твори ночами при світлі місяця, бо свічки боявся світити. І так писав уже повних шість місяців. Та раз приловив його на тім брат і безсердечно спалив йому всю ту його велику працю. Якже живо пригадує нам те все також дитячу долю нашого Тараса! Та ґеніяльного хлопця це не зломило. Незабаром дістався на співака до церковного хору в Люнебурґу. І звідти він нераз пішки ходив кілька миль до Гамбурґа, щоб потайки слухати славного тоді гамбурського орґаніста Райнкена.

По скінченню гімназії Бах став орґаністом, насамперед в Арнштадті, потім у Мільгавзені, дальше у Ваймарі, вкінці кантором тобто учителем музики в школі св. Томи в Ляйпціґу. Тут пережив останніх 27 літ свого життя. І тут лишив вічну память по собі. Умер в 1750. р., сліпий, як і Гендель. Страшна така доля. Та свою фізичну сліпоту оба потішали і звеселяли однаково — світлом своєї животворної і безсмертної музики.

Баха призабули були люди яких 80 літ по смерти. Аж музик Мендельсон пригадав його світові, виконавши в Берліні в 1829. р. його славну ораторію про Христові страсти по словам св. Матея. А вся музична спадщина по Бахові обнимає аж 60 томів.

Так стоять серед людства й цілої безмежної Божої вічности Гендель і Бах як два найвищі вершки людської музичної творчости. А який-же чистий і животворний воздух там коло них на оттій їх висоті! В 250-і роковини їх уродин увесь культурний світ звертає тим до них свої очі, груди і серця. І наш „Львівський Боян" разом зі „Сурмою" та Музичним Товариством імени Лисенка у Львові поведуть отсе в пятницю 15. ц. м. співолюбивих земляків тамтуди ген-ген високо хоч на хвилинку на святочнім концерті в честь обох тих безсмертних ґеніїв музики — на славу їм та на духовий корм собі і свому народові!

сідні фірми, щоб могти видавати там книжки забороновї в Німеччині. — У Злуч. Державах вибудували тепер воєнний гидроплян нового типу, що на коротку відстань робить 450 миль на годину. — 13. ц. м. починається в Берліні процес проти провідника комуністів Тельмана; йому загрожує смертний присуд. — В околиці Москви найшли старий цвинтар, який, як кажуть археольоги належить до XII віку перед Хр.; тіла в могилах погружені у глину.

ДИВОГЛЯДИ.

БРАЗИЛІЙСЬКІ СЕНАТОРИ ЗДАЮТЬ ІСПИТ З ГЕОГРАФІЇ.

Бразилія не належить до Ліги Націй. Бразилія не має обовязку приєднатися до санкцій держав проти Італії. Бразилія хоче експортувати до Італії те, що має. Отже зібрався бразилійський сенат на раду. Треба було згадати теж Абісинію, при Абісинії — її столицю. Три години тяглась суперечка, як називається столиця цієї клятої держави. Після довгої дискусії сенатори погодились з тим, що місто негуса називається „Аріс Абеба".

МРЕЦЬ ОЖИВАЄ.

У лондонському шпиталі св. Юрія переводили цими днями операцію апендициту 43-літньому шоферові Гаррі Геветтові. Серед операції хірург ствердив, що серце пацієнта перестало битись. Старший шпитальний лікар д-р Булл негайно розрізав грудну клітку, вийняв звідти серце і став його енергійно масувати. Водночас до мязів серця впорснули сильну дозу адреналіни. Після 8 хвилин масажу серце почало битись і лікарі закінчили операцію. Зашили груди і черево і перенесли недужого до салі, де пацієнт ожив. Жив він усю ніч — 14 довгих годин, але таки вмер. Секція ствердила, що причиною смерти була заткана кровоносна посудина в мізку.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „СОН ЛІТНЬОЇ НОЧІ".

Ось, здавалось би, ідеальний твір для кіна; на шляху леткості його уяви розбиваються об надто матеріяльні предмети, машини путають розмах режисера, що бачить простори левад і казку заворожених лісів із гномами та привидами. У кіні живі особи можуть свобідно літати; перед нашими очима може кожна з них миттю змінити свій вигляд; єдність та розєднаність часу та простору можна вживати по вподобі.

А проте після колірових ворушких рисунків, фільма робить нам тільки дрібні несподіванки, коли хоче випередити нашу уяву. Прізвище Макса Райнгардта, що режисерував безсмертну Шекспірівську фантазію для кіна, казало нам сподіватися більше, ніж ми бачили. Великий режисер хотів тут передовсім використати фантастичний елемент, що його так важко втілити на сцені. Чудові повітряні танки лісних духів відсунули на дальший плян саму акцію — її завязку та пригоди дієвих осіб. Забуваємо за твір, линемо на крилах уяви, а тоді уява не має за що зачепитись. Може треба би раніше відовіжити собі неоднy сторінку мітольогії та історії. щоб повязати якось імена Тезея з Обероном і типи простаків із окруженцем Атен.

Райнгардт — великий майстер театральної сцени опинившись серед величезної кінової лябораторії, міг не мати тої певности, яку придбав довгими роками режисерського досвіду. Кожний з цікавости погляне на цей експеримент, менше сміливий, як сценічні, а проте повний привабн у фантастичних сценах. А проте, коли не слухаємо тексту, забуваємо зовсім за Шекспіра. Важко було теж заглянути до креації Пака (Пука), який при всій своїй меткости та експресивній грі мав голос старого пияка, а не молодого пустунчика. Прегарні були типи ремісників-акторів. Той, що грав Пирама — Роней належить до найталановитіших молодих голівудських артистів. Тезей, Тиганія, Лізандер і Деметрій були тільки пересічні. Вся фільма занадто перевантажена епізодами і не має тої клясичної ясности, як неодна вистава того твору на великих сценах.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Д. Р. К.

Заглянув я до оповісток під „Театр Ріжнородностей" і бачу: „театр український". Що це, думаю, чи вже заповіджений „Запорожець за Дунаєм"?! Чи може Тобілевичівці приїхали і ще раз пробують, чи до більшої салі більше нашої публики прийде?! Чи просто заснувався ще один український театр: „Муха", „Зірка" чи яка там інша „Комета" і відразу почав від „Ріжнородностей".

Прочитав я і — забув. Як пересічний львовянин, коли прочитає оповістку „Заграви", Тобілевичівців чи котрих інших. В душі навіть збирається піти, а потім возьме і забуде.

Але по кількох днях пригадав я собі це все і розпитую: який театр, що грали?..

— Ніякий театр, це помилка. Був тоді „День русской культури"!

— Значить тіятер був, тільки що не український!

І далі до „Русского Слова", бо в ніякій іншій газеті не буде про це згадки.

А там стоїть:

„В настоящем году русскіе праздновали Д. Р. К. с опозданіем"..

Що „с опозданієм" то правда, повинні були це зробити в 1914 році, коли москалі ще тримали Львів.

Але Бог з ними! Опозданіє своєю дорогою, а русска культура своєю. Велика вона і багата, то й можна святкувати.

Біда тільки, що нема кому..

„Следует отметить, что на вечері прісутствовало большое каліческтво „крестян".

Бачив я одного разу те „каліцтво". Постягали їх з теплих запічків, посадили в крісла і казали слухати „речі" та „пенія" в якійсь ніби церковній мові. „Речі" слухали зівакючи, на „пеніях" дрімали, а всякі стіхотворенія перебули в глибокім і заслуженім сні.

Тим разом, як видно з програми, аранжери Д. Р. К. умудрились і дали большому калічеству крестян протидрімотний порошок. Так зручно складали програму, що все на кінець пускали якусь „малорусскую народную песню". Там арія з Онєгіна, там „Смерть" Гречанінова, там „Нет крилев у меня", а врешті „Дівча в січах стояло". Крестяни починав уже на добре хропіти, а тут йому як гукнули, то він відразу протверезів. І бив браво і кричав „біс".

Потім знов дрімотні кавалки: „Кагда волнуется"..., „Калодникі", чи які там інші „Девіци", а на кінець „Криниченька" та „Гандзя" і — знову крестянин прокидався.

Так хитрували до останньої точки і, кажуть, що тільки часть калічества спала твердо. Решта „награждала іспольнітелей рукоплесканіями".

Програма вечора почалась „привєтствієм", що з ним обратився до зібраних д-р В. Т. Ваврик. Не чув я того привіту, але коли він такий як малі фейлетони того самого автора, то нема чого жалувати.

Хор з Батятич „виділялся дісціплиной і технікой", а надівсе подобались рецензентові „красочние і одінакові костюми хористок". Саме цей хор, перемучивши дві-три російські пісні, гукав на кінці українську, щоб не дати здрімнатися „крестянскій" публиці і — самому не зівати.

А ще на кінець була сцена з Достоєвського „Преступленіє і наказаніє" та декламація „Сумашедшій" — Апухтіна.

Рецензент питається аранжерів пощо цього?! Зовсім просто! Одно і друге надзвичайно підходить до тих, що на українській землі, серед українського моря роблять русску саламаху і називають це чомусь „Днем русской культури".

Навіть і те, що комітет „снадбіл пріглашенія польской печатью" має свій стиль і гармонізує з цілістю.

Салю „Ріжнородностей" дістали за дурно.

Але й — на дурно! **Галактіон Чіпка.**

КІНО „СТИЛЕВЕ": НОВА РЕВІЯ.

Кіно „Стилеве" при вул. Шашкевича у Львові ввело від 12. ц. м. зміни у своїй, відомій здавна, програмі: крім першорядних фільм, що йтимуть на екрані цього кіна, із яких тепер висвітлюють „Те, що мужчини люблять", дирекція заангажувала на свою кіносцену нові ревієві сили, м. ін. хор відомих уже наших ревелєрсів Євгена. Цей хор виступає під маркою „Ревелєрсбанди", а добув він собі признання і своїми виступами в кіні „Кольосей" та окремими концертами. Крім цього в ревії виступає пара аргентинців в оригінальними пристрасними аргентинськими піснями, добра пара танцюристів та Яблонська, характеристична виконавчиця сентиментальних пісень. Повні гумору скечі та чудові декорації роблять цю ревію найкращою у Львові.

Спорт.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ

ЧЕХСЛОВАЧЧИНА. Мистецтва. Славія — С. К. Пільзен 5:1; Вікторія Пільзен — Моравська Славія 6:0; Жіденіце — Нім. Ф. Клюб (Прага) 3:0; Простейов — Находол 6:0; Колін — Кладно 2:1.

АВСТРІЯ. Мистецтва. Спортклюб — ВАЦ 3:0; Вієнна — Гакоаг 2:2; Вакер — Фльорідсдорфер 5:4; Адміра — Фаворітнер 2:1; Австрія — Ф. Ц. Він 3:3; Лібертас — Рапід 2:1 (1).

МАДЯРЩИНА. Мистецтва. Бочкай — Кішпешт 1:1; Сегед — Аттіля 4:2.

БУДАПЕШТ. Мадярщина — Швайцарія 6:1 (3:0). Величезна перевага мадярів. Видців 15.000.

ПАРИЖ. Франція — Швеція 2:0 (1:0). Перші міжнародні змагання між Францією і Швецією виграли французи. Видців 40.000.

ЛЮКСЕМБУРГ. Франція Б — Люксембург 2:2 (1:1).

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Радіокутик.

ОПЕРОВИЙ СЕЗОН У РАДІО

У цьому осінньо-зимовому сезоні „Польське Радіо" буде надавати для своїх слухачів ряд оперових вистав, до яких належатимуть не тільки безпосередні трансмісії з театральних сцен, але й оперові вистави зі студії.

З Варшавської Опери будуть надавати імовірно раз на місяць оперові вистави. Покищо устaлено трансмісії „Гальки" Монюшка 17. листопада і „Страшного Двору" його ж — 29. грудня.

Також будуть трансмітувати оперові вистави з інших міст. Між ними з Познаня будуть надавати „Пікову Даму" Чайковського.

З міланської опери „Ля Скаля" будуть надавати передовсім оперу Бородіна „Князь Ігор".

Зі студії „Польське Радіо" надаватиме опери спеціяльно радіофонічні, а передовсім короткі, одноактові твори. В найближчому часі будуть надані: „Фліс" і „Вербум Нобіле" Монюшка, „Алеко" Рахманінова і „Кощей безсмертний" Римського-Корсакова.

З числа комічних опер, що ввійдуть до репертуару „Польського Радія" треба назвати: „Служниця-Пані" Перголезе, „Директор Театру" Моцарта, „Аптикар" Гайдна. Всі ці опери будуть трансмітовані перший раз.

ОПЕРОВИЙ РЕПЕРТУАР „ЛЯ СКАЛІ"
(для лямпових приймачів).

Від 1. листопада „Ля Скаля" почала свою багату оперову програму. Опери будуть трансмітувати італійські радіостації в Торіні, Мілані, Генуї, Трієсті, Фльоренції, Больцано й Римі III. Початок радіотрансмісії о год. 20.50.

Інавгурацією сезону була опера Бруно Барілі „Медуза" — 3. листопада. 6. листопада надавали „Мадам сан Жен" Умберто Джордано, 10. листопада — „Вільно-Дріяду" Віктора де Сабата, 13. листопада — „Вільного стрільця" Вебера, 17. XI. будуть надавати „Маски" Пієтро Масканї, 20. XI. — „Трубадура" Верді, 24. листопада — „Аріяну й Синьобородого" Павла Дукаса, 27. листопада — „Гойескаса" Гранадоса і „Найка Сага" Альдо Франкетті.

Листування Редакції.

Вп. Л. Віпровський: Стаття дуже цікава, дякуємо. Помістимо в найближчих днях.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Львів — саля „Скіз“ Пасаж Міколяша: 14. XI. „Дівча з „Маслосоюзу“ оперетка. Заходом „Маслосоюзу“ нова обстанова і нові декорації арт. Бобинського.

Початок год. 8. веч.

Білети вже можна дістати у „Союзному Базарі“.

Великий Міський Театр.

Четвер, 14. XI. год. 8. веч. Аб. 1. ціни найнижчі „Музика на вулиці“.

Пятниця, 15. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Субота, 16. XI. год. 3.30. Перший раз Театр Ортина для дітей і молоді; год. 8. веч. Премієра. Аб. 5. „Ревізор“.

Театр Рівнородностей.

Четвер, 14. XI. год. 8. веч. Аб. 3 ціни найнижчі „Шіснацятилітка“.

Пятниця, 15. XI. нечинний.

Субота, 16. XI. нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна пристрасної жінки“.

АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.

АТЛЯНТИК: „Золоте озеро“.

ВАНДА: „Каріока“ і „Схоплення“.

ГРАЖИНА: „Мальована заслона“, „Два гільтаї“.

КАСІНО: „Сон літньої ночі“ на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).

КОПЕРНИК: „Бенгалі“ (Гейрі Купер).

МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі“ (Гейрі Купер).

МІРАЖ: „Пан без мешкання“.

МУЗА: „Чоловіки до вибору“.

ПАКС: „Св. Франц із Асісі“.

ПАЛЯС: „Епізод“.

ПАН: „Авдієнція в Ішлю“ (Секе Сакаль, Марта Еггерт).

РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смосарська).

СВІТ: „Вероніка“ з Фр. Гааль.

СОНЦЕ: „Грішник“, ревія „Лише під водою“.

СТИЛЕВЕ: „Це люблять мужчини“ та ревія.

ТОН: „Княжна“ (Сільвія Сідней).

УТІХА: „Вовкулак“ і ревія.

ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантого та Тижневик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Четвер, 14. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 20.00 Концерт, 17.30 Солісти, 22.25 Муз. дрібнички. **Братислава** (298,8) 20,45 Російські романси. **Брно** (325,4) 19.30 Моравські нар. пісні. **Мор. Острава** (269,5) 17.30 Вальцарові романси, 18.10 Німецькі пісні суч. композиторів. **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, спів, 18.00 Музика для старих і молодих, 19.50 Концерт орх. **Париж** (164,-) 13.15 Симф. музика, 21.00 Гумор, 12.45 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 20.00 Форт. ресітаь, 21.00 Скрипка, 22.30 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 14.15 Марші й вальси, 16.00 Твори живучих композиторів, 19.00 Композиторський концерт Г. Шумана, 22.30 Музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.05 Легка музика, 21.00 Китиця давніх і нових мельодій. **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.30 Спів, 18.30 Концерт орх., 21.40 Смичк. квартет. **Міляно** (221,2) 16.40 Камер. концерт, 10.?0 Орх. концерт. **Рим** (420,8) 17.00 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Дріяда“ оп. Д. Сабата.

Пятниця, 15. листопада 1935.

Відень (506,8) 9.55 Орг. музика, 11.45 Муз. новини, 15.35 Камер. музика, 19.25 „Кавалерія Рустікана“, „Паяци“ оп. Масканія. **Братаслава** (298,8) 16.50 Спів. **Брно** (325,4) 21.45 Клясична скр. музика. **Прага** (470,-) 12.35 Легка музика, 17.10 Концерт дутого квінтету, 19.30 „Фіделіо“ оп. Бетовена. **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.00 Спів. **Білгород** (437,3) 11.00 12.00, 16.00 Концерт. 20.00 Хор. **Берлін** (356,7) 16.30 Нар. баляди, 17.00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Популярна музика, 19.00 Кохання — розр. концерт. **Кельн** (455,9) 21.30 Нім. пісні (спів, муз.). **Ляйпціг** (382,2) 15.15 Камер. музика з часів бароко, 21.30 Форт. тріо. **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні Баха, Шумана, Шуберта, 21.30 Кабарет. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 13.40 Форт. ресіталь, 18.30 Сольо на гітарі, 19.30 „Богема“ оп. Пуччінія. **Міляно** (221,2) 12.30, 17. Легка музика, 19.15 Музична всячина. **Рим** (420,8) 20.50 Концерт, 22.15 Танк. музика.

Читайте „Діло“!

Львівське радіо.

Четвер, 14. листопада 1935.

6.30 Раннішня авдиція. 6.50 Музика з гр. пл., 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Англійська муз. з гр. пл., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Легка муз. в гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт, 16.00 У хорих дітей (трансм. Старого Доктора з клініки), 16.20 Опереткове попурі з гр. пл., 16.45 Концерт міш. хору, 17.00 Відчит, 17.15 Г. К. Шмідт: Квінтет б-дур оп. 28 на дутих інстр., 17.50 Про книжку д-ра Вацл. Ліпінського „Йосиф Пілсудський“, 18.00 Концерт солістів (спів, муз.), 18.30 Гутірка про моди, 18.40 Турист. інформатор, 18.45 Музика з гр. пл., 19.00 Кілька слів про пластику, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 20.00 Вес. муз. пісонька: „Арештуємо пісоньку“, 20.45 Веч. денник, 22.00 Протиповітряно-летунська оборона, 21.00 Театр Уяви: „Обід Бродзінського“, 21.25 Пісні відсп. Ю. Чапліцький, 22.00 Концерт норвеської музики, 23.05 Танк. музики в вик. орхестри.

Пятниця, 15. листопада 1935.

6.30 Раннішня авд., 6.50 Легка музика в гр. пл., 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник. 12.15 Для ст. дітей: Про 11. листопада, 12.40 Легка, сальон. муз., 13.45 Хвилина домашнього господарства, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика в гр. пл.. 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт дутої орх., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для ст. дітей: Хвилинка питань, 17.00 Смерть — учителька життя — відчит із пол. анатомії, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Форт. ресіталь, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Сп. ресіталь Герг. Гішета в супр. форт., 18.30 Листи та програми, 18.40 Опіка над закорд. поляками, 18.45 Концерт міш. хору, 19.00 Невідомий зміст, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Акт. монольог, 20.10 Симф. концерт; у перерві ок. 20.50 Веч. денник, із суч. Польщі, 22.30 „Його величність шофер“ — трансм. із фільм. ателів, 22.50 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·55—172·75, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леви 26.50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Долари 9.00—9.05, Рублі 47.00—86·00, Фр. франки 34.40—34·85, Корони 34·20—37·00, Дукати 83·00—83.50; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Коноп. сім'я	29.50—30.00
Кон червона	90.00-100.00
Кон. черв. вілляна від кан.	100.00-100.10
Кон. черв. в. від кан. 96 прц.	110.00-120.00
Висівки житні	7·00— 7·25
Висівки пшен. гр.	8·25— 8·75
Висівки пш. сер.	7.50— 7.75
Висівки пш. міл.	10·50—11·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 13-го листопада н. р. кооператива платив за: льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·50—4.55 „

Тенденція на масло зниժкова, на молоко звишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. XI. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90—1.30 І. кл.	0·90 зол.
Курки однорічні І. кл.	0.85 „
Качки годовані з ясним опір.	0.75 „
Качки товщеві	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщеві	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики і індички год.	1.—1.10 „

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

ОПОВІСТКИ.

Заходами Гімназ. Батьківського Кружка в Товмачі відбудеться в неділю 17. XI. н. р. торжество 25-ліття істнування Державної Гімназії в Товмачі з отсею програмою: В неділю в год. 9. збірка бувших учителів і учеників у будинку гімназії; 9.30 похід до пар. церкви на богослуження; по богослуженні академія в салі „Сокола“; пополудні від год 16—21 забава для шкільної молоді в салі „Сокола“; від 21. забава для старших. Через недостачу адрес бувших учителів і учеників Комітет запрошує їх до участи часописами. — Евентуальні ласкаві датки будуть обернені на чесне для бідних учеників. 667

Замісць окремої подяки всім тим, що в якийнебудь спосіб причинилися до звеличання похорону нашої Найліпшої і Найдорожчої Мами і Бабуні, бл. п. Ольги з Шухевичів Величковської, та устно або письменно несли нам потіху в нашім горі, складаємо 25 зол. на Рідну Школу. — **Діти і внуки.**

Деканат Теольоґічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові, подає до відома заінтересованих, що передординаційні і передконкурсові іспити в місяці грудні замісць 4-го (Празник Введення М. Б.) відбудуться дня 11-го ц. р. від год. 15.30. Подання вносити до дня 5. XII. 1935. 669

Жінка в старшому віці, ща має на своїм утриманні мужа невилічно хорого, звертається оцим до Шановної Публики з милосердним серцем, щоби прийшла їй з допомогою матеріяльно, бо сама з причини зломаної правої руки і старшого віку не може нічого заробити. — Ласкаві датки приймає Розалія Ванджала, Львів, вул. Короля Лещинського 46.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Евген Гоинкович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 123 72-90

Чи Ваш **годинник** ходить добре? Якщо ні, дайте направити до **Івана Зельтенрайха,** Львів, Марійська пл. 5. — Прецизійно, солідно, дешево. З провінції присилайте почтою. 82 35—?

Направа годинників і біжутерії виконує солідно і дешево Альбін Мутка Львів, пл. Бернардинська 3. забудовання О. О. Бернардинів. 634 5-10

Іван Мексович, міський годинникар, отворив друге годинникарське заведення, **Сикстуська 29,** про що повідомляє П. Т. Публику. Конкурує солідним товаром і виконанням праці. 650 3-5

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Ендерс. 641 8-3?

Кімната з окремим входом з клітки сходової, умебльована з обслугою від 15 XI. до винайму. Оглядати можна між 3—5 попол. Муравська 62. III. 657 3-3

Церковні коронки ручної роботи, брокати. Фабричні ціни. **Фрайліх,** Сикстуська 21. 646 1-?

Увага! Новевідчинений „Варшавський Буфет“. Велике пиво 30 сот. і ріжнородне пляшкове. Зимні й горячі перекуски. Львів, Чарнецького 10. 670 1-3

Панна освічена, пристійна, потрібна зараз до ведення невеликого домашнього хозяйства. Зголошення: Адміністрація „Діла“ під „Хутір“. 671

ОГОЛОШЕННЯ.

ЕТАН
Я. і М. Головчак. Львів. Війтівська 4.
Перша українська фабрика
КРЕЙДОК, ЛИСТОВОГО І ПЛЯШКОВОГО ЛЯКУ
поручає товар найкращої якости. 622 2-?

ПІЯНІНА І ФОРТЕПІЯНИ
B. SOMMERFELD
Експорт до всіх частин світа (головно до Льондону)
Догідні умовини купна.
Новацький, Пілсудського 17
Купно і продажа оказійних інструментів 10/92 21-?

Хто дістане за Народову Позичку 100 прц. її вартости?
При закупні **МЕБЛІВ** приймаємо Народову Позичку як 100%,
Меблевий Дім
„ДОРОТЕУМ“
Львів, Бразерівська 3.

МЕБЛІ: їдальні, спальні, кабінети, тапчани клюби декорації
поручає віденська вирібня столярсько-тапіцерська
Івана Ортнера
Львів
Сикстуська 41.
Телефон 229—79

„ДЕКА“ новевідкрита українська фабрика цукорків і чоколяд **Львів, Пястів 9** в подвірю
Поручає свої вироби по низьких цінах
618 4-10

Перше українське кошикарське заведення **SALIX**
поручає всякі кошикарські вироби по найдешевших цінах,
Львів, Личаківська 27. 647 2-10

РОБІТНЯ ФУТЕР фірми Станислава **СОЦКОГО**
перенесена з пл. Академічної 1 до Ринку 40. II. п. Львів. 656 2-10

Журбу усуває! Лагодить крізу!
Славний відбірник 44 A
PHILIPSA модель 1936 року
Набути можна на догідних умовинах
в авторизованій фірмі „Електрокабель“
Львів, вул. Коперника 10. 663 2-9

Шукаєте праці? --
Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

Радіо приступне для всіх.

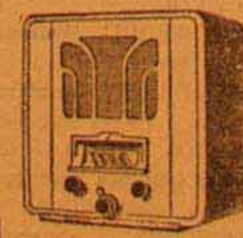

Зол. 25 місячно **ФІЛІПС** 974 A 3-засяг. 3-лямповий	**Зол. 36** місячно **ФІЛІПС** 44 A Super Inductance 3-лямповий	**Зол. 50** місячно **ФІЛІПС** 525 A Superheterodyne 5-лямповий

Продукція 1936, що всіх вдоволяє
ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС
Львів, пл. Марійська 8 (Дім Шпрехера) 18/92

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.